

Глушкова Н.М. (Одеса, Україна)

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЕКОЛОГІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

В тезах розглядається питання впливу інформації на людину і визначається необхідність включення нових напрямків в систему підготовки фахівців екологічного профілю.

Glushkova N.M. (Odessa, Ukraine)

PROFESSIONAL PREPARATION OF ENVIRONMENTAL SPECIALISTS IN CONDITIONS OF MODERN INFORMATIVE SOCIETY

In the article is examined the question of influence of information on a human and the necessity of including new directions is determined in the system of preparation of the specialists from ecological profile.

Головним визначальним чинником ХХІ століття є формування інформаційного суспільства як специфічного соціокультурного середовища. Роль інформаційних технологій в процесі підготовки майбутніх фахівців вже не викликає жодного сумніву, оскільки інформаційне суспільство – це вимога часу, це об'єктивно зумовлений ступінь розвитку людства, який не зводиться лише до технологічних аспектів. Адже інформація має універсальний характер і здатність пронизувати всі сфери життя і діяльності людини.

Питанням розвитку інформаційного суспільства присвячено багато публікацій, але в даному випадку ми звернули увагу саме на такі, що розглядають соціокультурні та екологічні аспекти проблеми – це роботи Смакової В.А., Дьякової Е.Г. та ін. Особливу увагу привертають дослідження соціальних аспектів впливу Інтернету та соціальних мереж на суспільну структуру взагалі і молодь зокрема (Д.В.Винник, В.І.Рожков, А.Л.Єршомін).

Підготовка фахівців будь-якої галузі передбачає використання сучасних інформаційних технологій, потребує від студентів використовувати медійну інформацію не тільки в навчальному процесі, а й в майбутній професійній діяльності. Якщо звернутися до екологічної складової процесу інформатизації, то можна побачити, що людина перебуває під впливом потоку інформації і

навіть залежить від нього. Соціологічними та медичними дослідженнями встановлено, що надмірна інформація в різноманітних сферах негативно впливає на людину, її здоров'я та діяльність. Зокрема, під впливом інформаційних стрес-факторів виникає емоційне перенапруження, стрес та його наслідки у вигляді захворювань серцево-судинної, нервової, травної, імунної системи і навіть онкологія. Несподівана раптова інформація, наприклад, про зміни у фінансово-економічній галузі призводить до збільшення інсультів, інфарктів, дорожньо-транспортних пригод, травматизму.

Враховуючи результати таких спостережень про негативний вплив інформації, деякі дослідники (Єр'омін А.Л.) пропонують розглядати це питання в контексті нової дисципліни – *інформаційної екології*, яка має вивчати закономірності впливу інформації на формування і функціонування людини і суспільства в цілому, на здоров'я фізичне і психічне, а також розробляє заходи з оздоровлення навколишнього інформаційного середовища. Автор не тільки аналізує зміни, які відбуваються в природі і фізіології людини, а й пропонує норми і заходи для формування інформаційної стратегії і тактики в соціальній, економічній, політичній та інших сферах, які впливають на стан здоров'я людини і соціуму. В основу такою стратегії пропонується покласти дозування інформації, регулювання інформаційних потоків. Тобто інформація розглядається як зовнішній відносно людини фактор, що викликає внутрішні фізіологічні зміни, які, в свою чергу, виявляються в різноманітних рефлекторних реакціях, стресових станах, стимулюють виникнення і розвиток хвороб.

Постає питання: чи існують в природі і фізіології людського організму бар'єри і фільтри, здатні обмежити потоки сприйнятої інформації, захистити від її негативного впливу, знайти певний баланс, навіть гармонію в стосунках людини та інформаційного середовища. Саме такі питання прикладного характеру має вирішувати інформаційна екологія, розробляти і пропонувати конкретні заходи пристосування людини до інформаційного середовища з метою зменшення її негативного впливу. Адже надмірне надходження,

накопичення і домінування аналізу будь-якої інформації блокує сприймання і аналізування іншої інформації, а це, в свою чергу, може спричинити неадекватні дії і вчинки.

Як бачимо, обсяг проблем дослідження інформаційної екології досить великий, тому деякі дослідники пропонують визначити такі розділи інформаційної екології: інформаційна екологія людини, інформаційна екологія соціуму, інформаційна екологія флори і фауни та ін. Таким чином, інформаційну екологію пропонується розглядати як міждисциплінарну науку на межі біології, фізіології, медицини, інформаціології, загальної екології, соціології, психології, політології та ін.

Отже майбутній фахівець в галузі екології має бути не тільки традиційним захисником навколишнього природного середовища, а й захисником соціального середовища, конкретної людини від негативного впливу нерегульованих інформаційних потоків. Це вимагає застосування нових форм і методів в процесі професійної підготовки, включення нових міждисциплінарних курсів, формування соціально зорієнтованої мотивації, різнобічного професійного мислення. Підготовка фахівців екологів такого широкого профілю має здійснюватись на базі оволодіння сукупністю знань, умінь, навичок, компетентності, які б сформували готовність до обраної професійної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Глушкова Н.М., Попик О.В. Интегральное увеличение информационных потоков как социокультурный и экологический факторы. Матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної Інтернет конференції, присвяченої 200-річчю з дня народження Т.Г.Шевченка. 31січня 2014 р. Донецьк: ДонНУЕТ, 2014. – С. 169-174.
2. Еремин А.Л. Природа и физиология информационной экологии человека // Экология человека. – 2000. №2. – С. 55-60.
3. Колодюк А.В. Інформаційне суспільство: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні. К., НАН України, 2005. – 20 с.